

Mesto Nitra – útvar hlavného kontrolóra

Nitra, 17.01.2012

Číslo materiálu: **416/2011**

Mestskému zastupiteľstvu v Nitre

k bodu:

Správa z vykonaných kontrol kvality podávaných jedál v školských jedálňach za II. polrok 2011

Predkladá:

Ing. František Halmo
hlavný kontrolór

Spracoval:

Július Hladký
referent kontroly

Napísal:

Július Hladký
referent kontroly

Prizvat': -

Návrh na uznesenie:

Mestské zastupiteľstvo v Nitre

p r e r o k o v a l o

Správu z vykonaných kontrol
kvality podávaných jedál
v školských jedálňach za II. polrok
2011

b e r i e n a v e d o m i e

Správu z vykonaných kontrol
kvality podávaných jedál
v školských jedálňach za II. polrok
2011

Ing. František Halmo, v.r.

.....
podpis predkladateľa

Mesto Nitra – útvar hlavného kontrolóra

S p r á v a

o výsledku kontrol zameraných na dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti školského stravovania a dodržiavanie kvality podávaných jedál v zariadeniach školského stravovania v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Nitra. Správa sa predkladá v súlade s čl. VI. Smernice Mesta Nitry č. 1/2010 o kontrole kvality podávaných jedál v školských jedálňach.

Na základe poverenia hlavného kontrolóra č. 19/2011 zo dňa 07.07.2011 vykonal Július Hladký – referent kontroly v čase od 07.07.2011 – 13.12.2011 celkom 15 kontrol v zariadeniach školského stravovania (ďalej len ZŠS), z čoho 4 kontroly boli vykonané v ZŠS pri ZŠ a 11 kontrol v ZŠS pri MŠ.

Kontrolnú činnosť upravuje zákon č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 6 ods. 8 písm. b) – **obec kontroluje kvalitu podávaných jedál v školských jedálňach**, vyhláška MŠ SR č. 330/2009 Z.z. o zariadení školského stravovania a Smernica Mesta Nitry č. 1/2010 o kontrole kvality podávaných jedál v školských jedálňach. Kontrolná činnosť sa vykonáva v súlade s legislatívou v oblasti školského stravovania (napr. zákon č. 152/1995 Z.z. o potravinách v znení neskorších predpisov, vyhláška MZ SR č. 527/2007 Z.z. o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia pre deti a mládež, vyhláška č. 533/2007 Z.z. o požiadavkách na zariadenia spoločného stravovania, zákon č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, nariadenie vlády SR č. 341/2009 Z.z. o poskytovaní pomoci na podporu spotreby ovocia, nariadenie vlády SR č. 342/2009 Z.z. o poskytovaní pomoci na podporu spotreby mlieka, Potravinový kódex a ďalšie).

Predmetom vykonaných kontrol bolo:

1. dodržiavanie materiálo spotrebných noriem a receptúr pre školské stravovanie (ďalej len MSN a receptúr),
2. dodržiavanie odporúčaných výživových dávok (ďalej len OVD),
3. zostavovanie jedálnych lístkov (ďalej len JL) v zmysle zásad pre zostavovanie JL v ZŠS,
4. kontrola kvality pokrmov + kontrola hmotnosti porcií hotových jedál,
5. HACCP – (Hazard Analysis Critical Control Point) – zásady správnej výrobnnej praxe,
6. tovary po garančnej lehote (ďalej len GL),
7. osobná a prevádzková hygiena,
8. odoberanie vzoriek jedál,
9. odborná a zdravotná spôsobilosť zamestnancov.
10. kontrola ciachovania váh

V súlade so Zákonom NR SR č. 10/1996 Z.z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov boli o výsledku vykonaných kontrol v ZŠS pri ZŠ a MŠ, pri ktorých sa zistili nedostatky, vypracované pracovníkmi kontroly protokoly. Ak sa kontrolou nezistí porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov alebo interných predpisov, vypracuje sa záznam o kontrole.

V II. polroku 2011 boli vykonané plánované kontroly v nasledovných ZŠS.

Názov ZŠS:	Dátum zahájenia kontroly:	Dátum ukončenia kontroly:	Záznam/Protokol Zák. č. 10/1996	Uložené opatrenia:
MŠ Platanová 3	12.07.2011	15.07.2011	protokol	áno
MŠ Za Humnami	14.07.2011	18.07.2011	záznam	nie
MŠ Piaristická	18.07.2011	22.07.2011	protokol	áno
MŠ Alexyho	20.07.2011	22.07.2011	záznam	nie
MŠ Rázusova	05.08.2011	08.08.2011	záznam	nie
MŠ Golianova	12.08.2011	18.08.2011	záznam	nie
ZŠ s MŠ Novozámocká ul. 129	13.09.2011	19.09.2011	záznam	nie
ZŠ Škultétyho	24.10.2011	02.11.2011	protokol	áno
MŠ Piaristická	16.11.2011	21.11.2011	protokol	áno
MŠ Mostná	21.11.2011	24.11.2011	protokol	áno
ZŠ Topoľová	25.11.2011	30.11.2011	protokol	áno
MŠ Za Humnami	30.11.2011	02.12.2011	záznam	nie
MŠ T. Vansovej	06.12.2011	09.12.2011	záznam	nie
ZŠ Beethovenova	08.12.2011	12.12.2011	záznam	nie
MŠ Bazovského	13.12.2011	14.12.2011	záznam	nie

Pri kontrolách bolo zistené nasledovné:

Prehľad počtu kontrolovaných činností pri jednotlivých kontrolách v II. polroku 2011

Mes.	Osobná prevádzk. hygiena	Kvalita stravy	Zdrav aodb. spôs.	Vzorky jedál	HAC CP	Normovanie	Tovary po GL	OVD	JL	Hmotn. jedál	Ciach. váh
VII.	4	4	4	4	4	4	3	3	3	3	2
VIII.	2	2	2	2	2	2	2	2	-	2	-
IX.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
X.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-
XI.	4	4	4	4	4	4	4	3	1	3	-
XII.	3	3	3	3	3	3	3	1	1	3	-

Osobná a prevádzková hygiena

Kontroly boli zamerané na dodržiavanie čistoty v priestoroch kuchýň, skladov, vybavenie čiernym riadom, bielym riadom, technologickým zariadením a hlavne prevádzkovej hygieny, čo sa týka maľoviek, zabránenie vnikaniu hmyzu do výrobných priestorov formou osadenia ochranných sietí na okná, vybavenie skladov a chladničiek teplomermi – predpísané teploty, (dodržiavanie § 26, ods. 4 písm. k) a l) zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Zamestnanci sú povinní pri výkone svojho povolania (kuchár, prevádzková pracovníčka v kuchyni), používať predpísané osobné ochranné pomôcky, zamestnávateľ je povinný poskytnúť zamestnancovi predpísané pracovné oblečenie.

V čase kontroly v ZŠS pri ZŠ Škultétyho ul. a v ZŠS pri ZŠ Topoľová ul. nemali pracovníčky kuchyne predpísanú pokrývku vlasov – nedodržanie osobnej hygieny, **čo je porušenie Zákona č. 355/2007 Z.z. , § 26, ods. 4 písm. k).**

Pri prerokovaní protokolu dňa 04.11.2011 a 01.12.2011 bolo prijaté opatrenie:

- zabezpečiť dodržiavanie osobnej hygieny v súlade s § 26 ods. 4 zákona č. 355/2007 Z.z.

Kvalita stravy

Kontrola kvality stravy je zameraná na zmyslové hodnotenie jedla, farba, vôňa a na hodnotenie kvality stravy po stránke dodržania MSN – charakteristická chuť jednotlivých druhov jedál, správne dochutenie pokrmov a v neposlednom rade úprava pokrmu na tanieri – servírovanie jedla.

Zdravotná a odborná spôsobilosť

Zákon č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov ukladá fyzickým osobám oprávneným na podnikanie a právnickým osobám zamestnávať pracovníkov len s predpísanou zdravotnou a odbornou spôsobilosťou na určitý druh práce (u nás kuchárka, prevádzkový pracovník v kuchyni).

Zdravotná spôsobilosť sa preukazuje zdravotným preukazom a odborná spôsobilosť sa preukazuje podľa charakteru epidemiologicky závažných činností

- a) osvedčením o odbornej spôsobilosti, ktoré vydá RÚVZ (§ 16, ods. 29 zákona č. 355/2007 Z.z.)
- b) dokladom o absolvovaní príslušného odborného vzdelania (§ 16, ods. 1 písm. b) zákona č. 355/2007 Z.z.)

Odoberanie vzoriek jedál

V zmysle § 11, ods. 1 – 6 Vyhlášky MZ SR č. 533/2007 Z.z. o požiadavkách na zariadenia spoločného stravovania a § 3 ods. 4 Vyhlášky MŠ SR č. 330/2009 Z.z. o zariadení školského stravovania sú ZŠS povinné zabezpečiť pred výdajom stravy odber vzoriek pripravených hotových pokrmov, ich uchovanie a o odobratých vzorkách viesť dokumentáciu.

HACCP – správna výrobná prax

Kontroly boli zamerané na dodržiavanie správnej výrobnéj praxe (kontrola krížovej kontaminácie, správne skladovanie potravín, dodržiavanie teploty pri výdaji jedál, prevádzkovej teploty v skladoch, dodržiavanie osobnej hygieny pri výdaji jedál a pod.) v súlade s § 26, ods. 4 písm. c) zákona MZ SR č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Normovanie – dodržiavanie MSN

Kontroly boli zamerané na dodržiavanie materiálno-spotrebných noriem pri príprave jedál v školských jedálňach, dodržiavanie potravinového sortimentu a množstva normovaných druhov potravín podľa vekových kategórií, výťažnosť pokrmov a jedál po tepelnom spracovaní. Podľa § 140 ods. 4 zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov školská jedáleň pripravuje a poskytuje jedlá podľa MSN a receptúr platných pre školské stravovanie. V súčasnom období podľa MSN a receptúr, ktoré charakterizujú príslušnú územnú oblasť pre školské stravovanie, vydaných MŠVVaŠ SR v roku 2011.

Tovary po garančnej lehote

Tovary – potraviny musia byť označené takým spôsobom, aby spotrebiteľ nemohol byť uvedený do omylu v súvislosti s dátumom ich spotreby (Potravinový kódex). Po dátume

najneskoršej spotreby nesmú byť potraviny používané na prípravu stravy. Evidovanie tovaru po garančnej lehote v sklade potravín sa posudzuje ako porušenie pracovných povinností.

V čase kontroly v ZŠS pri ZŠ Topoľová sa v sklade potravín nachádzal tovar po dátume spotreby a to 500 ml Solimon – sirup v počte 5 ks - záručná doba uplynula dňa 19.11.2011. **Uvedené je porušením zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 26 ods. 4 písm. d) a e) . (Právnická osoba, ktorá prevádzkuje zariadenia spoločného stravovania je povinná zabezpečovať a kontrolovať podmienky zdravotnej neškodnosti uskladňovaných surovín).**

Pri prerokovaní protokolu dňa 01.12.2011 bolo prijaté opatrenie:

- vykonávať dôslednú kontrolu záručnej doby tovarov nachádzajúcich sa v sklade potravín

OVD – odporúčané výživové dávky + alergény

Prevádzkovatelia zariadení spoločného stravovania sú povinní zabezpečovať výživovú hodnotu hotových pokrmov a nápojov podľa odporúčaných výživových dávok. (Zákon č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 26, ods. 4, písm. i). ZŠS sú povinné na jedálnych lístkoch vyznačovať alergény v jedlách (smernica č.2000/13/ES EP a Rady v znení smernice 2003/89/ES a Výnos Ministerstva pôdohospodárstva SR a Ministerstva zdravotníctva SR č. 118/2004 – 100).

V čase kontroly v ZŠS pri ZŠ Topoľová ul. dňa 25.11.2011 bolo zistené, že v mesiaci október 2011 nebola výživová hodnota podávaných pokrmov z obsahu výživového faktoru a to konkrétne energie v KJ splnená. V mesiaci november 2011 neboli splnené OVD v ZŠS pri MŠ Piaristická ul. a Mostná ul.

Uvedené nie je v súlade s § 140 ods. 4 Zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon), § 24 ods. 5 písm. b), § 26 ods. 4 písm. i) Zákona MZ SR č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia. V súlade s § 10 Vyhlášky MZ SR č. 533/2007 Z.z. o požiadavkách na zariadenia spoločného stravovania sa môžu priemerné hodnoty obsahu energie za časové obdobie jedného mesiaca odlišovať v rozpätí od 5 % do 10 %.

Pri prerokovaní protokolu dňa 01.12.2011 bolo prijaté opatrenie:

- dodržiavať plnenie odporúčaných výživových dávok v súlade s § 24 ods. 5 písm. b) a § 26 ods. 4 písm. i) Zákona č. 355/2007 Z.z.

Jedálne lístky

V súlade s prílohou č. 1 vyhlášky MŠ SR č. 330/2009 Z.z. o zariadení školského stravovania je časová štruktúra jedálnych lístkov počas piatich stravovacích dní v jednozmennej prevádzke nasledovná:

Jedálny lístok obsahuje:

- a) dve hlavné mäsové jedlá
- b) jedno hlavné so zníženou dávkou mäsa s nadstavením
- c) dve hlavné jedlá múčne a zeleninové, ktoré sa podávajú spravidla v pondelok

Hlavné jedlá z rýb sa podávajú pri jednozmennej prevádzke jedenkrát v týždni, zemiaky sa podávajú, ako príloha dva až trikrát pri jednozmennej prevádzke.

Hmotnosť hotových jedál

Hmotnosť hotových jedál určujú MSN a receptúry vydané MŠ SR v roku 2011. Spôsob prepočtu a prevažovania hotových porcií jedál je spracovaný v metodologickej príručke pre školské stravovanie, v ktorej je uvedený postup prevažovania, ako aj povolené tolerancie v percentách.

V čase kontroly v ZŠS pri MŠ Piaristická ul. **bolo zistené porušenie Zákona č. 245/2008 Z.z. § 140 ods. 4 – konkrétne nedodržanie hmotnosti hotového jedla.**

Pri prerokovaní protokolu dňa 11.08.2011 bolo prijaté opatrenie:

- dodržiavať hmotnosť hotových jedál v zmysle MSN

Kontrola ciachovania váh

Kuchynské váhy je nutné úradne ciachovať v zmysle Vyhlášky č. 210/2000 Z.z. o meradlách a metrologickej kontrole v znení neskorších predpisov a Metodiky MŠ SR. Obchodné, resp. škálové váhy musia byť ciachované každé 2 roky spolu aj so závažím. Nepočíta sa rok, v ktorom boli váhy ciachované.

V prípadoch zistenia porušenia predpisov v oblasti školského stravovania sa vypracováva protokol o kontrole a ukladajú sa opatrenia so stanoveným termínom a konkrétnou osobou zodpovednou za splnenie uloženého opatrenia. Za II. polrok 2011 bolo uložených pri prerokovaní protokolov celkom 9 opatrení. Plnenie uložených opatrení bolo následne kontrolované podľa termínov určených v zápisnici o prerokovaní protokolu. Uložené opatrenia boli v termínoch splnené alebo ich plnenie sa priebežne kontroluje. Protokoly a záznamy z kontrol sa nachádzajú na Útvare hlavného kontrolóra.

Mestská rada v Nitre na svojom zasadnutí dňa 10.1.2012 uzn. č. 76/2012-MR

p r e r o k o v a l a

„Správu z vykonaných kontrol kvality podávaných jedál v školských jedálňach za II. polrok 2011“

o d p o r u č i l a

Mestskému zastupiteľstvu v Nitre

vziať na vedomie

„Správu z vykonaných kontrol kvality podávaných jedál v školských jedálňach za II. polrok 2011“

